

Ein kreditorloysn uttan sál – og ein onnur

Oddagrein

NYGGIR menn við nýggjum kapitali ætla sær at gera kuppið? – Við rættuligari indignation vísa teir á, at Fiskavirking ikki klárar sínar skyldur og tiskil skal hava almennan kapital! At hesin studningur er tiggju ferðir minni heldur enn árliga hála milliardin, samlaða føroyska fiskivinnan hevði fyrri neyðini, áðrenn Fiskavirking varð stovnað, verður dult sum mansmorð og sjálvt stjórnarblaðið Dimmalætting tykist, í sínum oddagreinum hava gloymt, hvussu vordið var statt, áðrenn Fiskavirking varð sett á stovn.

TAD FYRSTA, ið trokar seg á, er spurningurin um, hvaðan hann er komin, hesin »nýggi« vágaðu kapitalur? Annað er so spurningurin, um vit ikki fara frá einari kreditorloysn til eina aðra: Istaðin fyrri BRF og hinar, fáa vit so ikki DOK – Danielsen/Olsen/Knudsen og ávísan flokk istaðin?

VERÐUR hugt nærri at, hvørjir teir eru, ið ætla at yvirtaka virkni í Fiskavirking, so ber illa til annað, enn at staðfesta, at hetta eru tær somu kreftirnar – somu menninir (vinnuliga og politiskt), ið spækja aftur og eru teir (sum burtur úr ruininum!) ætla at gerast nýggir panthavarar í føroyskari fiskivinnu.

HVADAN er hann komin, hesin kapitalur? Tí tað er stóðugt ikki til at fata, hvussu tað skal kunnað vera akkumuleraður vágaður kapitalur burtur úr einum vinnulivi, sum áðrenn Fiskavirking var sett á stovn, mátti hava uml. 500 milliónir krónur í studningi um árið; og sum kortini fór – fleiri enn einaferð – av knóranum.

KANN slíkt hava borið til – uttan so – at okkurt er gjørt, sum ikki toir dagsins ljós? Tí tað skal ikki undir nokrum umstøðum kunnað lata seg gera, at vinna kapital burtur úr einum fallaradum vinnulivi, sum fekk studning og kortini ikki kláraði hvørki dagin ella vegin.

ASANNAST má, at søgan endurtekur seg og ásannast má somuleiðis, at minnið er stutt, tá sjálvt oddagreinsskrivarin í Dimmalætting ikki minnst, at samlaða føroyska fiskivinnan tá – eins og Fiskavirking nú, undir einum og sama hatti – ikki kláraði seg, uttan so stóran almennan studning, at hesin studningur tók alt samfelagið av fótum!

TEIR ætla – siga teir – at klára tað, sum samlaða føroyska fiskivinnan – áðrenn Fiskavirking – ikki kláraði! Teir ætla at klára tað, sum Fiskavirking ikki kláraði, tross tað, at búskaparliga úrsliðið hjá Fiskavirking er tiggju ferðir betri, enn hjá allari tí fiskivinnuni – ið var áðrenn Fiskavirking?

IKKI áðrenn – ikki ímeðan – og ikki aftan á Fiskavirking, hevur nakar vinningur verið at heima í føroyskari fiskivinnu, hvørki til lands ella til vatns – og kortini so bjóða teir somu, sum ráddu fyrri borgum, tá alt føroyskt vinnulív og alt tað føroyska samfelagið fór av knóranum, seg fram við nógv mikið av vágaðum kapitali til tess at kunna gerast okkara nýggju kreditorar!

TRÍÐI og seinasti spurningurin er, um lønsemi í heila tíð er málið við skiftandi kreditorloysnum? Er tað so umráðandi at reka føroyska fiskivinnu við vinningi? – tá at kalla somu kreftir – uttan at hava havt vinning – kortini eru færr fyrri at leggja so nógván vágaðan kapital á borðið, at hesar kreftir gerast nýggir panthavarar og sostatt nýggju kreditorarnir hjá føroyskari fiskivinnu?

BRF ella DOK: Ein kreditorloysn og ein onnur? Er tað ikki eitt feitt?

OG KORTINI: »Uttan sál«, segði tingformaðurin! – »gongur tað ikki«. Man hann ikki meina við, um henda sálin hevur rætta sambandið við hægri maktir, sum t.d. tað samband, sum DOK hevur til bæði figgjar- og fiskimálaráðharran í Tinganesi?

Sosialurin

Vágur - eitt eymt punkt

Í viðtali við Sosialin týsdagin sigur Jónsvein Knudsen, at fær Vinnubólkurin øll virkni, so verða 10-11 virkir opin framyvir, fróknad virkni í Klaksvík og Hvalba. Tó er ikki ringt at rokna út, at tey virkir ið hava verið stongd seinastu árin framyvir eisini verða við sviðið soð.

Uppá fyrspurning um virkið í Vági svarar Jónsvein, at Vágur hevur altíð verið eitt eymt punkt, og hann heldur at Vágbingar standa ikki serliga væl saman.

Sum ein av teimum, ið

hava staðið á odda í Fiskavirking so eigur Jónsvein Knudsen at vita, hvar tað eyma punktið við virkinum í Vági er. Er tað kanska í ov góðum standi í mun til onnur virkir. Er tað kanska ov væl útgeft í mun til onnur virkir, ella hvar liggur tað eyma punktið.

Tá tú sigur, at vágbingar ikki standa nógv væl saman, so eiga tit at kenna tað av egnum royndum.

Vágbingar vistu, hvat týðning samanhalð hevur, tá tit, ið tað stóðu frammaliga í Fiskavirking við einum snigalopi ætlaðu at tømja

virkið í Vági fyrri útgerð. Stóðu vágbingar ikki saman tá, so vóru í besta lagi bert

nakrir berir veggir eftir á kajuni í Vági í dag.

Samanhaldið hevði eisini stóran týðning, tá skipini blivu keypt aftur til Vágs aftur. Stóra stóðin, ið rakti bygdina.

Tað, at fleiri smærri virkir eru bygd í Vági seinastu tíðina, er ein fylgja av, at nakrir røvarar vildu leggja alt inn undir seg, og ikki tordi at lata virkið í Vági vera opið.

Tað kann altíð vendast aftur til máttan hettar varð gjørt uppá, á einum øðrum sinni.

Henrik Old

Javnrætt millum barnafamiljur við einari og tveimum inntøkum

Sosialurin týsdagin gjørdi nógv burtur úr røðu og stóðu minni á seinasta býráðsfundi fyrri kommunal-um kontantbarnastyrki og ímóti tí mismuni, sum sitandi býráðsmeiriluti ger móti teimum barnafamiljum, ið fegin vilja, men ikki hava ráð til at ansa børnum sínum heima.

Eg var við í tí býráðsmeiriluta, sum á sinni setti í verk ta skipan, at foreldur, sum valdu, at annað teirra arbeiði heima og aldi egin smábørn upp, skuldu fáa út-goldnan barnastyrk, ávíkavist uml. 8 og 10.000 kr. í samsýning árliga, lutvíst tí tað spardi býráðskassanum 23.000 kr. í almennari barnaansing pr barn.

Tá valdu nógv foreldur, at annað teirra fór úr arbeiði og heim at vera um egin børn.

Hesa skipan setti sitandi býráðsmeiriluti (Samband, Tjóðveldi og Javnaður) úr gildi frá 1993. Umberingin fyrri at taka hesa samsýning frá foreldrunum, sum passaðu egin børn, var sparing. Veruliga orsøkin var nokk heldur sosialistiski málsetningurin at reka foreldur út úr heiminum, so børni verða uppalð av professionellum (vinstravendum) pedagogum.

Nokk slapp kommunan nakrar uml. 5 mió. kr. bil-igari á pappirinum. Men tað noyðdi nógv foreldur at senda børni út á vøggustovu og barnagarð, tí bæði noyðdu út á arbeiðsmarknaðin. Tey kláraðu seg ikki bert við einari inntøku longur, tá barnasamsýningin varð tikin frá teimum. Men av tí at lítið arbeiði var, máttu nógv stinga í sekkini

og rýma av landinum.

Av tí at almenn barnarækt kostar býráðskassanum hála triðju ferð meir enn samsýning til foreldur fyrri at passa egin børn, hevur henda »sparing« ívaleyst verið dýrari fyrri býráð og land enn heinleidis barnastyrkirin til heimaarbeiði-andi húsmóðrina.

Eg eri framvegis sannførdur um, at tað er rætt at geva øllum foreldrum figgjarligt frælsi til at velja, um tey vilja sjálvi ella vilja fáa onnur at ansa børnunum undir skúlaaldr. Velja tey, at annað teirra arbeiði heima, meðan børni eru smá, og spara tey harvið samfelagnum hesa útreiðslu fyrri almenna barnaansing, eiga hesi foreldur at fáa ávís samsýning.

Tað er áhugavert at siggja, hvussu Sosialurin longu nú undan býráðsvalinum royndir at halda Fólka-flokkinn uttan fyrri komandi samgongu. At gera stóðu mína fyrri figgjarligum valfrælsi til foreldur í barnaansingini til ein kardinal-spurning í skipan av komandi býráðssamgongu, virkar søkt og páttikið. Sjálvsagt royna tey mest vinstrahallu at varðveita mismunin millum heim og almennan stovn, millum barnaforeldur og barnapedagogar.

Henda mismun ætli eg at stríðast fyrri at rætta av øllum alvi, soleingi eg eri valdur.

Neyvan tosar Sosialurin vegna alla ta sitandi samgonguna í hesum máli. Í hvussu er máttu tey trý sambandsfólkini skilt stóðu mína og tikið undir við samsýning fyrri heimaansing, uttan mun til, hvussu bý-

ráðsvalið tømur út.

Men tá Sosialurin dregur partamann mín, Jan Christiansen, upp í henda spurning, er tað bert fyrri at sáa split og darva møguleika Fólkaflaksins at føra frísinnaðan politikk eftir 1. januar. Jan man vita, hvussu umráðandi tað er í politikki at hava fastar felags stóður til prinsippmál sum hetta undan einum vali. Ætla onkur annar at slaka fyrri hesum grundleggjandi kravi mínum um figgjarligan javnrætt í barnaansingini, eru tey vælkomnir til tess eftir býráðsvalið.

Páll Petersen,
býráðslimur
Fólkaflokkurin

Tøkk

Øllum tykkum, sum ringdu – sendu telegramm og á annan hátt gjørdur okkum gullbrúð-leypsdeginn ógloymandi, takka vit hjartaliga. Ein serstøk tøk til dóttir okkara Liss við húski fyrri teirra stóra leiklut, og til vinir okkara í Danmark, sum vóru saman við okkum á hátíðardegnum.

Joenna og Magnus
Pauli Johannesen,
Vestmanna

Tøkk

Øllum tykkum, sum í sambandi við áttati ára føðingardag mín gleddu meg við uppringingum, telegrammum, blómum og gávum, takki eg hjartaliga.

Serstakliga takki eg øllum tykkum, sum ómakaðu tykkum at vera saman við mær til gestaboð í Lauritsargøtu leygarkvöldið. Tí gjørdur mær stundina so minnirfika.

Tøkk fyrri.

Dánjal J. Bærentsen